

Skara 040419

Västra Götalandsregionen
Regionutveckling
Näringslivssektionen
Att: Janeric Peterson
Regionens Hus
405 44 Göteborg

**Slutredovisning av projektet Regionalt hästcentrum i Skara – ”Skara Hästcentrum”.
020301 till 040301**

Regionutvecklingsnämnden beslutade 000828 att tillstyrka medel för projektet Regionalt hästcentrum i Skara Dnr RUN 612-1856-99

A. BAKGRUND

Sedan 020301 har regionen i Västra Götaland tillskjutit medel för att under en tvåårsperiod, t.o.m. 040301 bygga upp Hästcentrum Skara. Övriga delfinansiärer har varit SLU med Djursjukhuset/Djursjukvårdarskolan, Hovslagarskolan, SLU Omvärld, Naturbruksgymnasiet Uddetorp, AGROVÄST och Skara Kommun.

Delfinansiärerna representerar ett brett område inom hästbranschen, från grundutbildning och eftergymnasial utbildning inom häst och företagarsområdet till djursjukvård och hovvård samt koppling till forskning inom häst.

Målanknytning till den regionala utvecklingsstrategin

Mål 1 Hållbar tillväxt och Mål 2 Kunskap och kompetens

Projektbeskrivning enligt beslut 010227, bilaga 1

B. RESULTAT

En projektledare anställdes 020301-040301 för att utföra projektet under en tvåårsperiod. Redovisningen avser kostnader och genomförda aktiviteter per den 1 mars 2004.

- **Inspirationsdag**

Projektet startade med att en inspirationsdag anordnades 020516. Regionens samlade intressenter och representanter från hästnäringen, SLU och andra utbildningsanordnare fastställde ämnen för Hästcentrum att arbeta med.

Resultat:

Skara Hästcentrum ska tillsammans med lämpliga aktörer arrangera seminarier, konferenser och utvecklingsprojekt. En hemsida ska vara navet i verksamheten, en struktur utarbetas, logotype konstrueras. Ämnen som poängterats är Företagande/Entreprenörskap/Landsbygdsutveckling, Utbildning, Kvalitätsäkring/Säkerhet, Lärling/praktikplats, Miljö/Djurhållning, Djurskydd, Interaktion människa/häst

- **Årsmöte ATG forskningskommitté**

Aktiebolag Trav och Galopp, ATG: s forskningskommitté- årsmöte anordnades 020612-020613.

Syftet var att presentera Skara Hästcentrum och skapa kontakter mellan forskningen i Skara och beslutande organ. Programmet innehöll föreläsning av hovslagare Billy Neville från Australien. Programmet innehöll också information om magnetröntgenkameran vid Djursjukhuset i Skara, information om Hästcentrum med Hovslagarskolan och Husdjurens miljö och hälsa, SLU.

Resultat:

Ansökan om forskningsbidrag insändes från Husdjurens Miljö och Hälsa och Hovslagarskolan till ATG: s forskningsnämnd. Ämnena är människa-hästinteraktion och bärrandsröta på häst.

- **Kursen Människan och Hästen**

Ett avtal med Länsstyrelsen Västra Götaland gällande informations och utbildningsinsatser till lantbruket inom programmet för Kompetensutveckling för lantbrukare inom insatsområde II, K2 medel, år 2002. 18 deltagare.

Målsättningen var att höja kompetensen för landsbygdsföretagaren med hästturism som kompletterande verksamhet och inkomstkälla.

Innehåll:

- Turism och boende
- Marknadsföring
- Ekonomi och försäkringar
- Säkerhet och hantering av hästar
- Stall och betesmiljö
- Foder och hästsjukvård

Resultat:

19 personer fullföljde kursen. Önskemål från Länsstyrelsen om fortsatt samarbete med Hästcentrum Skara.

- **Första hjälpen häst**

Kurs i Första hjälpen för häst, en helgkurs för 20 personer i samarbete med Svenska Blå Stjärnan hösten 2002.

Resultat:

20 deltagare erhöll kompetensbevis från Blå Stjärnan och Hästcentrum. Önskemål från Blå Stjärnan om fortsatt samarbete med Hästcentrum Skara hösten 2003

KURSER/KONFERENSER

2003/2004

- **Hästprojekt i Sverige**

Hästcentrum arrangerade 030507, i samarbete med LRF, en projektledarträff med projektledare från kommuner och organisationer i landet som arbetar med hästfrågor och entreprenörskap. Syftet var att uppdatera information och ta del av verksamheterna för vidare utveckling av hästfrågor och nätverksskapande.

Resultat

Ca 15 olika hästprojekt var representerade, från Västernorrland till Skåne. Kontakter har skapats mellan projektledarna som har funnit ett forum för samarbete och nätverk. Presentation av några projekt som Lönsamt hästföretagande LRF, Hästcentrum Skara, Hästen i centrum Skåne, Hästturism Sverige LRF.

Diskussioner genomfördes i temagrupper, Ridleder, Företagande och Samverkan.

Deltagarna beslöt att skapa återkommande nätverksträffar för uppdatering av "hästsituationen". Gruppen kan ses som en referensgrupp med en stor kunskap om hästnäringen. Det gemensamma målet är att visa hästens betydelse för beslutsfattare och att skapa kunskapsnätverk.

- **Stämma, Svenska Hästavelsförbundet**

Samarbete med Svenska Hästavelsförbundet, arrangemang av SH: s stämma 030524. Syftet var att visa verksamheter som finns inom Hästcentrum och föra ut kunskap om dessa på en nationell nivå.

- **Första hjälpen häst**

Första hjälpen för häst, en helgkurs för 20 personer i samarbete med Svenska Blå Stjärnan hösten 2003.

Resultat:

20 deltagare erhöll kompetensbevis från Blå Stjärnan och Hästcentrum. Önskemål från Blå Stjärnan om fortsatt samarbete med Hästcentrum Skara

- **Djursjukvård**

Kurs i djursjukvård för 20 personer i samarbete med Svenska Blå Stjärnan vecka 46, 2003.

Resultat:

20 deltagare erhöll kompetensbevis från Blå Stjärnan och Hästcentrum. Önskemål från Blå Stjärnan om fortsatt samarbete med Hästcentrum Skara.

- **Identifieringskurs**

ID, färg och chip-märkningskurs för 60 personer i samarbete med Svenska Hästavelserförbundet, 031007-031008. På Axevalla travbana och hos Åse Ericsons islandhästar, Falköping

- **Testa trav-förbered licens**

Undersökning och utformning av travutbildning för vuxna "Testa trav" vid Travutbildning för vuxna vid Naturbruksgymnasiet Uddetorp. Kursen delas upp i 4 block från delkurs 1, med grundläggande kunskap om trav och långsamkörning till delkurs 4 med snabbjobb i sulky. Varje block innefattar en veckas arbete

Resultat:

Två delkurser är genomförda under våren 2004. I delkurs 1 deltog fem personer och i delkurs 2 sex personer.

- **Lunchmöten**

"Hästmöten" – lunchmöten har under hösten 2003 arrangerats 1 gång/månad för personal inom Hästcentrums organisationer. Aktuell FoU ligger här som grund för diskussioner vid dessa möten.

- **Inspirationsdag uppföljning**

En uppföljning och redovisning av projektet Hästcentrum Skara skedde 031204. Återigen samlades regionens samlade intressenter samt representanter från hästnäringen, SLU och andra utbildningsanordnare. Cirka 50 personer lyssnade till föredrag om diagnostisering med hjälp av ny teknik, magnetkamera, av Henrik Nyberg, veterinär vid Djursjukhuset i Skara. Olof Karlander, VD vid Nationella Stiftelsen för hästnäringens främjande talade om hästen och hästverksamhet i ett nationellt perspektiv.

Eftermiddagens program - workshop

Eftermiddagen ägnades åt kreativt arbete i grupper kring ämnena: företagande, utbildning, interaktion människa/häst/samhälle och djurskydd/djurhållning/miljö. Gemensamt ämne för alla grupper var information. Målet med diskussionerna var att ta tillvara på önskemål om hur och med vad Hästcentrum Skara ska arbeta i fortsättningen.

Slutsatserna var att Hästcentrum ses som en spelplan för hästverksamhet i Västra Götaland där hästen visas som en resurs och rätt information med kvalitet kan nås. Huvudsaklig inriktning är information, research och att skapa möten både mellan hästnära branscher och andra.

- **Klinikkonferens ATG**

Hästcentrum Skara var lokal kontakt och arrangerade skaraprogrammet för ATG: s årliga klinikkonferens. Cirka 100 personer konfererade 040204-0400206. Hästcentrum informerade om sin verksamhet och anordnade studiebesök, middagar, socialt program och stod för lokaler och arrangemang på campusområdet.

- **Speakers Corner 2002**

Samarbete med EuroHorse i anslutning till tävlingarna vid Göteborg Horse Show 020404-020407. Hästcentrum Skara anordnade en seminarieserie vid Speakers Corner. Tio expertseminarier i aktuella ämnen hölls under dagarna.

- Bärandsröta hos svenska hästar Göran Åkerström, leg veterinär och chef för Hovslagarskolan/SLU
- Användandet av ultraljud, röntgen, scintigrafi vid undersökning av häst, Henrik Nyberg, leg vet Djursjukhuset Skara SLU
- Ortopedisk skoning-samverkan hovslagare och veterinär, Jan Jävergård, lärare Hovslagarskolan och Göran Åkerström
- Kolik hos hästen, Lotta Lindström, leg vet Djursjukhuset Skara SLU
- Råd om företagande i hästsektorn, Företagande med häst, Biologiska Yrkehögskolan BYS, Monica Andersson, ridskolechef Skaraortens Ridskola, Lena Svendenius, leg vet och Bosse Hellkvist, Hästrehab i Skara samt Viveca Lord från Häst- och sportresor.
- Beteendestörningar hos häst, Per Jensen, professor etologi, husdjurens miljö och hälsa, SLU
- Fång-hur förebyggs och behandlas sjukdomen? Göran Åkerström, Hovslagarskolan SLU
- Ekonomi kring hästföretagande, starta nytt och driva vidare. Jeep, pickup eller personbil-vilket lönar sig bäst i företaget? Martin Ekman, redovisningskonsult, BYS
- Riskbeteende hos häst och ryttare. Linda Keeling, docent etologi, husdjurens miljö och hälsa, SLU
- Naturnära hästhållning i praktiken. Christina Planck, agronom, foderspecialist, SLU

Utställning anordnades av BYS/Företagande med häst, Naturbruksgymnasiet Uddetorp, Hovslagarskolan, Djursjukvårdarskolan. Ämnena var företagande, naturlig hästhållning hovvård och djursjukvård.

Syftet var information om hästnära verksamheter till en bred allmänhet.

Resultat:

Antal besökare på mässan var 72.186 personer, medierepresentanter - 150, utställare-182, antal representerade nationer 6.

Ett stort massmedialt intresse för seminarierna och utställningarna gjorde att informationen spreds även efter mässan. Önskemål finns om fortsatt samarbete från båda parter

- **Smedjeveckans hästdag, invigning av ridhus**

I samband med Smedjeveckan, ett populärvetenskapligt forum vid SLU anordnades två hästdagar, 020824-020825. Programmet innehöll seminarier och uppvisningar med temat människa-hästrelation samt invigning av ridhuset VID Naturbruksgymnasiet Uddetorp. Föreläsare var den engelska etologen Dr Marthe Kiley-Worthington. Seminariet handlade om hur vi hanterar våra hästar och hur vi kan skapa förutsättningar för deras fysiska, sociala, emotionella och kognitiva behov. Tillfälle gavs att studera hur människan kan arbeta med hästens inlärningsförmåga.

Uppvisning skedde med polishästen Utter, 24 år gammal, som tillsammans med sin ryttare Ulla-Carin Karlsson-Lindqvist visade hur inläring kan ske. Uppvisningar gjordes också av elever vid Naturbruksgymnasiet Uddetorp.

Gemensam träff arrangerades för naturbrukslärare vid skolorna i Västra Götaland.

Resultat

Cirka 100 personer, såväl privata som från naturbruksskolor och andra hästutbildningar deltog i seminarierna under två dagar. Under invigningen av ridhuset med tal av regionrådet Kent Johansson och skådespelaren Per Oscarsson fanns cirka 250 personer på plats.

SEMINARIESERIER

2003/2004

• Speakers Corner 2003

Samarbete med EuroHorse i anslutning till tävlingarna vid Göteborg Horse Show 030327-030430.

Syftet är att informera om hästnära verksamheter till en bred allmänhet. Samarbetet är gränsöverskridande och samlar intressenter från hela regionen.

Skara Hästcentrum anordnade seminarier vid Speakers Corner. Åtta expertseminarier i aktuella ämnen hölls under dagarna.

- Hästbete-resurs eller problem, Christina Planck, agronom
- Häst och trafik, Ulla-Carin Carlsson-Lindqvist, ridande polis
- Negativa effekter av träning- led och senskador, Henrik Nyberg, veterinär Djursjukhuset i Skara
- Körning-Hur, vad och var lär man, Naturbruksgymnasierna Västra Götaland
- Framtidens skoning-den naturliga hoven, Göran Åkerström, veterinär hovslagarskolan i Skara
- Fölortopedi, Nick Jansson, veterinär
- Hovens sjukdomar-symtom och behandling, Göran Åkerström, veterinär hovslagarskolan i Skara
- Hästturism i Sverige, AM Alströmer LRF och Gunilla Nordberg, Bo på lantgård

Utställning, filmvisning och workshopanordnades av BYS/Företagande med häst, Naturbruksgymnasiet Uddetorp, Hovslagarskolan, Djursjukvårdarskolan. Ämnena var företagande, naturlig hästhållning, hovvård och djursjukvård.

Resultat:

Antal besökare på mässan var 78681 antal utställare 205. I samband med tävlingarna på Scandinaviums arena annonserades seminarierna. Samarbetet mellan Hästcentrums organisationer, nätverksskapandet, informationsutbytet samt ett stort massmedialt intresse har gjort att Hästcentrum börjat bli ett begrepp både regionalt och nationellt. Ämneskunskaperna har spridits även efter mässan genom artiklar i fackpressen. Önskemål finns om fortsatt samarbete från båda parter

- **Smedjeveckans Hästdag. Rätt häst till Rätt sport och Rätt person**

Uppvisningar, clinic och paneldebatt skedde under en dagen och kvällen 030924. Temat var dressyrhästen Allmänheten fick möjlighet att fråga panelen, delta i diskussionen och lyssna på åsikterna hos veterinären Roland Werner, dressyrdomaren och tränaren Erik Lette, uppfödaren Monica Björkdahl, ryttarna Anette Christensson m.fl. Moderator var agronom Christina Planck.

Resultat

Cirka 200 personer bevistade dressyrclinicen vid Naturbruksgymnasiet Uddetorp. 100 personer deltog vid paneldebatten.

- **Hästkväll**

”Ingen hov, ingen häst” är ett gammalt uttryck. Långa tår, hornsprickor, fång, bärrandsröta/hålväggar och ömfotade hästar diskuterades vid Hästkvällen i Smedjan vid SLU Campus torsdag 030925. Medverkade gjorde hovslagare vid Hovslagarskolan i Skara och Göran Åkerström, veterinär och chef vid skolan.

Resultat

Hästkvällen lockade cirka 100 personer

- **Lunchseminarier**

Hästmöten har arrangerats 1 gång/månad för personal inom Hästcentrums organisationer. Filmer från SVA ligger som grund för diskussioner vid dessa möten.

- **Svenska hästares selenstatus**

Ett seminarium om svenska hästares selenstatus arrangerades 040218 vid SLU i Skara. Representanter från distriktsveterinärer, fodertillverkare, uppfödare, hushållningssällskapet m.fl. lyssnade till föredrag av Bo Pehrson, Husdjurens miljö och hälsa, SLU. Sedan följde en diskussion om hur det förhåller sig med hästares selenstatus och om det förekommer selenbrist hos föl. Initiativet till seminariet kom från Vara veterinärstation där man ifrågasätter om inte en orsak till diffusa svaghetstecken hos föl kan sökas i selenbrist.

Resultat

Ett pilotförsök för bedömning av Se-status hos normalutfodrade ston och deras föl finansierat av två foderföretag kommer att genomföras. Försöksledare är Bo Pehrson.

UTVECKLINGSPROJEKT

2002/2003

- **Hemsida Hästcentrum Skara**

En plattform med adress <http://hastcentrum.slu.se> har skapats. En redaktionsgrupp är tillsatt. Ett företagsregister är under uppbyggnad liksom säljbara kurser som finns hos organisationerna, länkar till forskningsinformation i samarbete med Hippocampus. Allmänheten kan delta med nyhetsförslag och företagspresentationer.

- **Hästupbildningar i Västra Götaland**

En inventering och behovsutredning av hästupbildningar i Västra Götaland har utförts på uppdrag av Gymnasienämnden i Västra Götaland. Slutfört 030324.

Resultat

För att kunna diskutera utbildningsinsatser krävs en uppdatering av hur utbildningssituationen inom hästbranschen ser ut nationellt, detta har gjorts. Med denna bakgrund har sedan utbildningssituationen i Västra Götaland inventerats. Arbetet kan ses som ett diskussionsunderlag för gymnasienämnden med tanke på behovet av eftergymnasiala utbildningsinsatser i Västra Götaland län.

Det finns ett stort, komplext utbud av hästkurser och utbildningar på många nivåer som talar för att det finns ett stort intresse av att arrangera utbildningsinsatser inom hästbranschen. Det finns också ett stort intresse för kunskapsinhämtning vilket påvisas av att kurser med kvalitet hålls igång år efter år.

Förslag på områden där utbildningsinsatser är relevanta:

Eftergymnasial utbildning för unghästtränare, inridning och tillridning av unghästar.

Aveln av halvblodshästar i Sverige baseras till stor del på enskilda personers engagemang och intresse. Avkommorna saluförs som föl eller ridna hästar. Många gånger fattas tid och resurser för att utbilda dessa hästar. Som motsats till detta kan poängteras att det är svårt att hitta hästar till naturbruksgymnasier och ridskolor.

Ett förslag är att en eftergymnasial kurs/utbildning utformas där resurser vid naturbruksskolorna som lärare, hästar och lokaler används. Utbildningen kan bygga på redan existerande kurs inom gymnasieskolan, Hästens utbildning och arbete RID 1201 eller motsvarande.

Ett gemensamt koncept/kursplan för naturbruksskolorna med hästinriktning utarbetas där både unghästtränare och hästar utbildas. Kursen/utbildningen ska alltså kunna utföras vid alla skolorna. Tanken är att hålla de lokala kontakterna med uppfödare vid liv, uppfödaren lånar ut eller säljer sin produkt till skolan/utbildningen.

Det finns i regionen ett antal "självlärd" unghästutbildare med behov av kortare kurser att bygga vidare på. Ett förslag är att de kan köpa block av unghästtränarutbildningen.

Western, tornerspel och hästpolo, enstaka kurser

Som alternativ till traditionella hästaktiviteter som hoppning, dressyr och körning har nya framkommit. Western är på stark frammarsch liksom tornerspel och polo. Detta verkar vara ett alternativ för den manlige hästintresserade. Naturbruksgymnasierna kan tillhandahålla resurser för genomförandet.

Människa-hästinteraktion samt olycksfall-säkerhet

Området hanterar frågor som att vi är biologiska varelser med sociala aspekter på hur vi upplever världen. Ett nytt forskningsområde inom SLU hanterar frågan liksom forskning vid Högskolan i Skövde.

Det finns ett stort antal entreprenörer med turisminriktning och häst, i många fall fattas kunskap om hästen liksom säkerhetskunskap.

Resurser vid Naturbruksgymnasier skulle kunna utnyttjas för att nå ut med ny kunskap till en bredare allmänhet. Till exempel genom clinics och föreläsningar.

Kortare kurser för vuxna.

För ungdomar finns en flora av etablerade utbildningar från gymnasial nivå till eftergymnasial. Marknaden och utbildningsbehovet för vuxna personer är också stor. Naturbruksgymnasierna har en bra utbildningstradition och resurser med tanke på hästmateriel, lokaler och kompetens och borde kunna skapa kortkurser i anknytning till specialkunskaper och verksamhetsområden på varje gymnasie.

Personalutbildning

Kvalitet i alla led innebär också utbildning av personal vid naturbruksgymnasierna. Hästcentrum kan anordna specialkurser vid efterfrågan. Frågor som är aktuella är djurskydd och lagar i förändring. Kurser kan förläggas lokalt vid respektive naturbruksgymnasie eller gemensamt för alla.

Hästbranschen har ett komplext utbildningssystem med utbildningsanordnare som har mutats i sina områden. Detta får inte hindra flexibilitet och tillgänglighet och att det finns utrymme för andra/nya utbildningar med kvalitet. Allt tyder på ett fortsatt stort intresse inom området och fortsatta utbildningsinsatser rekommenderas med kvalitetssäkrade utbildningar och väl utbildad personal. Utformningen av utbildningarna bör ske i nära samverkan med hästnäringen

Genomförande

En referensgrupp med lärare från naturbruksgymnasierna med hästinriktning i regionen är sedan tidigare tillsatt inom ramen för Hästcentrum. Förslag från Hästcentrum är att samla gruppen för att diskutera och genomföra föreslagna åtgärder.

- **KVAST - kvalitetssäkring i travstallar,.**

Samhällets krav och kundens förväntningar på kvalitetssäkring inom alla områden ökar, så också inom travet. KVAST, Kvalitetssäkring i travstallar är ett pilotprojekt som utförts på Axevalla travbana. Totalt finns här 21 professionella travtränare. Våren 2003 startade pilotprojektet för att kvalitetssäkra intresserade tränare vid Axevalla travbana

Syftet är att föra kvalitetssäkringsdiskussioner, att höja kunskapsnivån gällande hästen, företaget, ledarskap, säkerhet och arbetsmiljö för att förbättra hästhälsan och lönsamheten i företaget. Här bör tränarnas behov och önskemål om fortbildning komma fram varefter seminarier, kurser, diskussionsforum mm kan anordnas.

Sex tränare vid Axevalla travbana har deltagit, övriga deltagare var Ponnytravstallet och Hästgymnasiet på Axevalla.

Ämnen som poängterats har varit träningsupplägg och utfodring, ledarskap och marknadsföring ("kan man göra något mer än att visa bra resultat på banan" har varit en ständig kommentar.) Andra ämnen är säkerhet, brand och olycksfall. Tränarna har fått gett synpunkter och förslag på föreläsare.

Deltagande tränare är medvetna om att kvalitetssäkring ligger i tiden bland annat för att skapa en grund för nya kundkontakter. För en travtränare är det segrarna som räknas, tränaren är i blickfånget, ibland tillfälligt. När det går mindre bra gäller det att hålla en viss kunskapsnivå och röd tråd i sin verksamhet för att överleva. Detta kan ske genom kvalitetssäkring och fortbildning.

Projektet har visat att det är relevant att fortsätta med kvalitetssäkring inom travet, i nuläget är det diskussionen som är viktigast. Återkommande besök rekommenderas.

Wångens tränarkurs bör innehålla ämnet kvalitetssäkring, detta för att få de yngre tränarna att förstå vikten av kvalitetssäkring och föregå med gott exempel.

I förlängningen bör STC vara utfärdare av kvalitetssäkringsbevis vilket kan utfärdas efter genomgång av kvalitetspärmerna hos travtränaren samt efter föreslagna åtgärder.

Kvalitetssäkringsprogrammet som utfördes av en utbildad Travhippolog Elisabeth Melander. Programmet avslutades med en ledarskapsföreläsning av ishockeytränare Conny Evensson.

Resultat

Arbetet fortsätter i samverkan med STC, Svenska Travsportens Centralförbund

- **Broschyrmaterial**

En gemensam broschyr där delarna av Hästcentrum profileras och verksamheten framgår är utformad.

- **Unghästcentrum**

Undersökning av förutsättningar för bildandet av ett unghästcentrum i samarbete med Avelsföreningen för den Ädla Hästens förbättrande i Skaraborgs län. Syftet är att utnyttja kunskap och kompetens i länet för utbildning både av elever och hästar.

Resultat

Frågan hanteras vidare i ledningsgruppen.

UTVECKLINGSPROJEKT

2003/2004

- **Hemsida Hästcentrum Skara**

Adress <http://hastcentrum.slu.se>, plattformen är färdig och i bruk. Sidan är under utvärdering och uppdatering. Samarbetet med Hippocampus fortsätter, en samlad plattform för SLU: s hästforskningsprojekt på samtliga SLU: s orter. Hästcentrums hemsida planeras bli Västsveriges kanal till forskningsinformation. En Travhippolog, Elisabeth Melander är anställd projektansvarig för uppdatering i samarbete med Hippocampus

- **KVAST - kvalitetssäkring i travstallar**

Projektet är i en ny fas där en större travtränargrupp blir involverad, dvs. även vid andra travbanor än Axevalla. För närvarande planeras kvalitetssäkring vid Solvalla travbana. Besök har gjorts till Trav och Galoppkolan på Wången för att utveckla samarbete inom KVAST projektet.

- **Förstudie för ett framtida Hästcentrum**

En förstudie är genomförd för långsiktig verksamhet i ett framtida hästcentrum, bilaga 2.

INFORMATION OCH ÖVRIGA INSATSER

2002/2004

Hästcentrum har genomfört tio protokollförda ledningsgruppsmöten med representanter från deltagande organisationer.

Hästcentrum Skara antagen som medlem i HYN, Hästnäringens Yrkesnämnd.

Information om Hästcentrums verksamhet har genomförts av projektledaren på föreningsmöten, Rotary, Hästnäringens Yrkesnämnd mm. Politiker har informerats om hästaktiviteter i Sverige och internationellt med tanke på den kommande hästpropositionen.

Informationsinsatser har också skett av representanter från de ingående organisationerna i Hästcentrum vid Naturbruksskolornas samrådsorgan, SLU, STC, ATG, Nationella Stiftelsen mm.

Ett kontinuerligt arbete med lokala, nationella och internationella kontakter har skett bland annat med verksamma vid Ridskolan Strömsholm, Hippocampus SLU. Länsstyrelsen med bland annat fortbildningsdag med frågeställningen ökad djurvälstånd vid Vara Folkhögskola 030512 samt

Andra informationsinsatser har gjorts vid ett seminarie 020612 anordnat av LRF i Vara kommun. Ämne, hästens betydelse för landsbygden. Träff med Epokskiftesgruppen i Karlsborg, ämne landsbygdutveckling, hästens betydelse för landsbygden, ridleder.

Samarbete mellan Hästcentrum, Hernqvistbiblioteket och Veterinärmuseet vid SLU Campus har skett genom bland annat studiebesök och föreläsningar.

Hästcentrum Skara är delaktig som arrangör när Djursjukvårdutbildningen vid SLU firar 20-års jubileum hösten 2004.

MEDIEKONTAKTER

2002-2004

Kontakter med media har skett kontinuerligt, men framför allt i samband med aktiviteter som EuroHorse och Speakers Corner samt Smedjeveckans hästdagar. Ett antal artiklar är skrivna både i fackpress och dagspress, både om Hästcentrum och om specifika händelser företeelser till exempel hovvård, människa-hästinteraktion.

Intervjuer i såväl lokalradio som riksradio har skett i ämnen gällande hästar och hästverksamheter. Bland annat har Hästcentrum medverkat i Vetenskapsradion i P1 och programmet Djurliv där verksamheter inom Hästcentrums organisationer presenterats.

REFERENSGRUPP OCH MARKNADSGRUPP

2002-2004

En referensgrupp med representanter från naturbruksskolorna i länet med hästinriktning är tillsatt. Syftet är att skapa återkommande nätverksträffar.

En intern marknadsgrupp med representanter från hästcentrums organisationer är tillsatt.

Hästcentrum är referens gällande hästfrågor i ett västsvenskt turismprojekt - Fågelvägen

HANDLEDNINGAR OCH FÖRELÄSNINGAR

2002-2004

Handledning, föreläsningar och support från projektledaren i Hästcentrum har skett till utbildningarna inom Hästcentrums organisationer. Exempel på kurser är Näringlivsinriktad husdjursrådgivning vid SLU där studenter gjort en attitydundersökning om hästverksamheter hos lantbrukare och hästägare. Andra exempel är TUVE-Tilläggsutbildning för utländska veterinärer, Företagande med häst, utbildning för djurskyddsinspektörer.

Handledning sker i samarbete med Högskolan i Skövde för en magisteruppsats med temat Interaktion mellan människa och häst. Arbetet hanterar frågan om rangordning mellan människa och andra individer, hur människor visar dominans mot varandra, hur överrensstämmer dessa? Hur kan människan göra för att uppfattas som ranghögre av hästen?

STUDIERESOR OCH ANDRA SEMINARIER

2002-2004

Hästcentrum Skara deltog i en workshop "Sverige som hästland" anordnad av LRF i samband med Grogrundveckan i Östersund 020829. Syftet för workshopen var att profilera Sverige som hästland internationellt. Deltagare var bland andra representanter för Exportrådet, Turistdelegationen, Sveriges Rese- och Turistråd AB, Aktiebolag Trav och Galopp, Biologiska Yrkeshögskolan.

En studieresa till den internationella hästsportmässan Equitana i Essen, Tyskland är genomförd våren 2003. Syftet var att studera och skaffa information om internationella hästaktiviteter för att kunna förmedla dem i ett svenskt forum.

En studieresa till Norge med NJF, Nordisk Jordbruksforskning genomfördes i juni 2003. Syftet var att delta i programmet utveckling av landsbygden och turism. Resultatet är kontakt med Landscentret i Danmark med tankar på samarbete mellan de nordiska länderna inom området hästturism. Arbetet pågår.

EKONOMI

Medlen har utbetalats, andelsvis i förhållande till nedlagda nettokostnader.

Slutlig redovisning, som utöver nedlagda kostnader och erhållna intäkter även skall omfatta genomförd verksamhet och uppnådda effekter, skall enligt beslut från 2003-09-25 lämnas senast 2004-04-30. Ekonomisk redovisning, bilaga 2

EFFEKTER FÖR REGIONAL UTVECKLING

Efter två år kan effekter av regional tillväxt påvisas genom de olika samarbetsprojekt som kommit till stånd genom Hästcentrum Skara. Länsstyrelsen och Blå Stjärnan är organisationer som söker samarbete liksom Svenska Mässan med EuroHorse. I förlängningen medför samarbete och nätverk ett stärkt landsbygdsföretagande och ökad kunskapsutveckling inom området häst.

En sammanfattning är att:

- Utbildning och kompetensutveckling stärker företagandet
- Samverkan mellan forskning och utbildningsanordnare stärker kunskapsutbytet
- Det är en regional styrka i Västra Götaland att tillsammans kunna profilera området häst

SLUTSATSER - HÄSTCENTRUM SKARA EFTER 040301

Framtiden för Hästcentrum Skara ser positiv ut. Ledorden som har utkristalliserat sig är Information, Utbildning och Utveckling. Forskningskontakter sker genom SLU/SVA: s forskningsforum Hippocampus.

Den virtuella plattformen hastcentrum.slu.se existerar. Kontinuerliga mediekontakter sker och Hästcentrum Skara har blivit ett forum för kunskapsutbyte. Kurser är bokade av bland annat Länsstyrelsen och Blå Stjärnan.

Dagligen besvaras frågor från allmänheten om var man kan finna kunskap om hästar eller hästverksamheter, utbildningar eller kurser. Förslag på forsknings- och utvecklingsprojekt kommer också från såväl allmänheten som den interna organisationen.

Förändringar har skett inom organisationerna i och med nya ägarstrukturer. SLU har sålt delar av sin verksamhet till Nationella Stiftelsen för Hästhållningens främjande vilket innebär att ATG, Aktiebolaget Trav och Galopp driver Hästsjukhuset samt Hovslagarskolan i Skara. Dessa förändringar har gjort att nya aktörer i Hästcentrum Skara vill vara delaktiga i en planerad fortsättning.

NYTT PROJEKT

Hästcentrum Skara fortsätter som ett projekt under ytterligare två år. Nya aktörer är ATG: s Hästsjukhus i Skara, ATG: s Hovslagarskola i Skara. Ytterligare aktörer är Hushållningssällskapet samt travbanorna i regionen, Axevalla, Åby och Halmstad. Förutom dessa ingår också tidigare aktörer i Hästcentrum Skara såsom SLU Omvärld, Djursjukvårdarskolan SLU, AGROVÄST, BYS/Företagande med Häst samt Naturbruksgymnasiet Uddetorp.

Organisationerna har enats om en årsplanering inför 2004-2005.

Våren 2004 - expertseminarier vid Euro Horse - Speakers Corner. Samarbete inom Hästcentrum för att sprida kunskap om häst och hästnära verksamheter till allmänheten

Hösten 2004 - Smedjeveckans hästdagar, ett populärvetenskapligt forum för hästbranschen i Västra Götaland. Träffar för berörda inom hästnäringen. Till exempel praktikvårdar, nätverk för hästföretag osv.

Övrigt - Navet och kanalen för hästinformation i Västra Götaland. Gemensam hemsida, marknadsföring, samarrangemang av kurser och konferenser. Projektledaren, anställd på SLU Omvärld skall tillsammans med representanter för redan befintliga resurser och nya ta tillvara på kompetens och resurser som finns i regionen och på SLU Campus i Skara.

För övrigt ligger gemensamma visioner till grund för en fortsättning av Hästcentrum Skara.
Visioner och verksamhetsplan, bilaga 3

Vanja Sandgren
Projektledare Hästcentrum Skara
SLU Omvärld
Box 234 532 23 Skara
0511-671 55
0705-64 11 11

A. BAKGRUND	1
MÅLANKNYTNING TILL DEN REGIONALA UTVECKLINGSSTRATEGIN	1
B. RESULTAT	1
KURSER/KONFERENSER 2002/2003	2
• INSPIRATIONS DAG	2
• ÅRSMÖTE ATG FORSKNINGSKOMMITTÉ	2
• KURSEN MÄNNISKAN OCH HÄSTEN	2
• FÖRSTA HJÄLPEN HÄST	3
KURSER/KONFERENSER 2003/2004	3
• HÄSTPROJEKT I SVERIGE	3
• STÄMMA, SVENSKA HÄSTAVELSFÖRBUNDET	3
• FÖRSTA HJÄLPEN HÄST	3
• DJURSJUKVÅRD	3
• IDENTIFIERINGSKURS	4
• TESTA TRAV-FÖRBERED LICENS	4
• LUNCHMÖTEN	4
• INSPIRATIONS DAG UPPFÖLJNING	4
• KLINIKKONFERENS ATG	4
SEMINARIESERIER 2002/2003	5
• SPEAKERS CORNER 2002	5
• SMEDJEVECKANS HÄSTDAG, INVIGNING AV RIDHUS	5
SEMINARIESERIER 2003/2004	6
• SPEAKERS CORNER 2003	6
• SMEDJEVECKANS HÄSTDAG. RÄTT HÄST TILL RÄTT SPORT OCH RÄTT PERSON	7
• HÄSTKVÄLL	7
• LUNCHSEMINARIER	7
• SVENSKA HÄSTARS SELENSTATUS	7
UTVECKLINGSPROJEKT 2002/2003	7
• HEMSIDA HÄSTCENTRUM SKARA	7
• HÄSTUTBILDNINGAR I VÄSTRA GÖTALAND	7
• KVAST - KVALITETSSÄKRING I TRAVSTALLAR, ...	9
• BROSCHYRMATERIAL	10
• UNGHÄSTCENTRUM	10
UTVECKLINGSPROJEKT 2003/2004	10
• HEMSIDA HÄSTCENTRUM SKARA	10
• KVAST - KVALITETSSÄKRING I TRAVSTALLAR	10
• FÖRSTUDIE FÖR ETT FRAMTIDA HÄSTCENTRUM	10
INFORMATION OCH ÖVRIGA INSATSER 2002/2004	11

MEDIEKONTAKTER	2002-2004	11
REFERENSGRUPP OCH MARKNADSGRUPP	2002-2004	11
HANDLEDNINGAR OCH FÖRELÄSNINGAR	2002-2004	12
STUDIERESOR OCH ANDRA SEMINARIER	2002-2004	12
EKONOMI		12
EFFEKTER FÖR REGIONAL UTVECKLING		12
SLUTSATSER - HÄSTCENTRUM SKARA EFTER 040301		13
NYTT PROJEKT		13

Bilagor

- 1 Projektbeskrivning
- 2 Ekonomisk redovisning
- 3 Hästcentrum Skara efter 040301
- 4 Exempel på artiklar

SAMMANFATTNING

Sedan 020301 har regionen i Västra Götaland tillskjutit medel för att under en tvåårsperiod, t.o.m. 040301 bygga upp Hästcentrum Skara. Övriga delfinansiärer har varit SLU med Djursjukhuset/Djursjukvårdarskolan, Hovslagarskolan, SLU Omvärld, Naturbruksgymnasiet Uddetorp, AGROVÄST och Skara Kommun.

Delfinansiärerna representerar ett brett område inom hästbranschen, från grundutbildning och eftergymnasial utbildning inom häst och företagområdet till djursjukvård och hovvård samt koppling till forskning inom häst.

En projektledare anställdes 020301-040301 för att utföra projektet under en tvåårsperiod.

Målanknytning till den regionala utvecklingsstrategin är Hållbar tillväxt, Kunskap och kompetens.

Ett antal kurser, konferenser, seminarier i samverkan med hästnäringen, och utvecklingsprojekt har genomförts, liksom informationsinsatser, mediekontakter, forskningskontakter, handledningar och föreläsningar. Ämnena har varit från djursjukvård och hovslageri till egenföretagande inom hästbranschen och kvalitetssäkring inom travbranschen.

Effekterna för en regional utveckling är:

- Utbildning och kompetensutveckling stärker företagandet
- Samverkan mellan forskning och utbildningsanordnare stärker kunskapsutbytet
- Det är en regional styrka i Västra Götaland att tillsammans kunna profilera området häst

Slutsatsen är att Hästcentrum Skara är ett levande projekt som fortsätter i en ny tvåårsperiod. Nya aktörer har tillkommit. Nya aktörer är ATG: s Hästsjukhus i Skara, ATG: s Hovslagarskola i Skara. Ytterligare aktörer är Hushållningssällskapet samt travbanorna i regionen, Axevalla, Åby och Halmstad. Förutom dessa ingår också tidigare aktörer i Hästcentrum Skara såsom SLU Omvärld, Djursjukvårdarskolan SLU, AGROVÄST, BYS/Företagande med Häst samt Naturbruksgymnasiet Uddetorp.

Organisationerna har enats om en årsplanering inför 2004-2005.

Våren 2004 - expertseminarier vid Euro Horse - Speakers Corner. Samarbete inom Hästcentrum för att sprida kunskap om häst och hästnära verksamheter till allmänheten

Hösten 2004 - Smedjeveckans hästdagar, ett populärvetenskapligt forum för hästbranschen i Västra Götaland. Träffar för berörda inom hästnäringen. Till exempel praktikvårdar, nätverk för hästföretag osv.

Övrigt - Navet och kanalen för hästinformation i Västra Götaland. Gemensam hemsida, marknadsföring, samarrangemang av kurser och konferenser. Projektledaren, anställd på SLU Omvärld skall tillsammans med representanter för redan befintliga resurser och nya ta tillvara på kompetens och resurser som finns i regionen och på SLU Campus i Skara.

För övrigt ligger gemensamma visioner till grund för en fortsättning av Hästcentrum Skara.